

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 8. — ŠTEV. 8.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 10, 1923. — SREDA, 10. JANUARJA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

JUTRI BODO NAVALILI NA RUHR-OKRAJ

Duesseldorf in Duisberg pričakujeta ponovitev vojnih prizorov. — Vojaški izvedenci izjavljajo, da bo treba 35,000 do 70,000 mož, katere bodo vodili tanki. — Nemčija je morala dovažati premog iz Anglije, samo da je zadostila francoskim zahtevam.

Poroča Ferdinand Tuohy.

Pariz, Francija, 8. januarja. — Jutri se bo proglašilo, da ni dobavila Nemčija zadostne množine premoga in koksa in v četrtek bo postal Essen v Ruhr okraju začasno del Francije. Onega dne bo ministrski predsednik Poincare najbrž objavil tozadnevo dovršeno dejstvo.

Prva skupina inžimirjev za Ruhr okraj je že odšla preko Duesseldorfja in Pariz kaže simptome razpoloženja, katero je vzbudila mobilizacija leta 1914.

Nadaljnje veliko pustolovstvo se je pričelo. Pravijo, da so se podali na pot tudi belgijski in italijanski inžimirji, vendar pa je v skrajni meri nevrjetno, da bi odšel kak italijanski inžimir.

Poincare je reklo danes zjutraj, da ne bo mobiliziran noben premog ali vojak, a tej izjavni nasprotuje vest iz Versaillesa, da je bila železniška transportna ploga armada mobilizirana.

Nadaljni oddelek franc. inžimirjev bo odpotoval danes zvečer s severnega kolodvora, da prevzame kontrole nad rovi v Ruhr okraju pod zaščito vojakov, najbrž v četrtek opoldne. Petintridesetisoč mož bo navalilo na dolino, s tanki spredaj ter kavaleirov zadaj.

HERMAN MUELLER O FRANCOSKEM NASTOPU

Dr. Mueller, ki je podpisal v imenu Nemčije versailsko mirovno pogodbo, je izjavil, da jo bo pohod proti Ruhru razveljavil.

Berlin, Nemčija, 8. januarja. — Dr. Hermann Mueller, bivši nemški kancelar, izjavlja, da bo Francija kršila versaillske mirovne pogodbe, če bo sama vkoraka v Ruhr okraj. Mueller, kot nemški minister za zunanjne zadeve, je podpisal to pogodbo v imenu Nemčije ter je bil pripravljen prevzeti odgovornost za to svoje dejanje, potem ko sta to odklonila grof von Broekdorff - Rantzau in kancelar Scheidemann.

Mueller je sedaj predstavitev združenih socialističnih strank v nemškem državnem zboru. Znano je, da ne daje izraza silnemu nacionalističnemu stališču napram francoskemu načrtu, kot delajo to številni drugi v Nemčiji.

V pogovoru s poročevalcem newyorskog časopisa World, je rekel:

V kolikor sta prizadoti — Francija in Nemčija, bo prenehala versaillska mirovna pogodba obstojati v trenutku, ko bo vprizorila Francija neodvisno akcijo proti Nemčiji. To pa seveda še ne vključuje konca te pogodbe. Osemidvajset nadalnjih dežel je poleg Francije podpisalo to pogodbo in napram tem bodo ostale nemške obligacije pravomočne.

To je zadnja karta, katerima v rokah ministrski predsednik Poincare. On navaja kot izgovor za direktno akcijo, da hoče tem pomagati nemškemu narodu v njegovem boju proti sili velikih industrijev.

Ce mišli Poincare, da bo npravil nemškemu narodu usluge z napadom na nemške industrije, se grdo moti. Razen dejstva, da napada Poincare Nemčijo, kot celoto, škoduje direktno tud nemškim delavcem, kajti vmesvanje v produkcijo in dobavo premoga bo vplivalo na industrijo po celi Nemčiji. Tvornice bodo prisiljene zapreti svoja vrata za radi pomanjkanja premoga in sledica tega bo nezaposenost.

Socialistične stranke, ki zavzemajo interes delavcev, bodo trpeče radi dejanja. Poincare, ki vzbuja ž njimi nacionalistični odpor, ki je prvi korak k militarizmu, proti kateremu smo se vedno borili in o katerem smo upali, da je končno premagan.

Francija onemogoča Nemčiji izvedenje mirovne pogodbe.

Nemški poslanik v Parizu, dr. Mayer, je naprošil ministrskega predsednika Poincareja, naj sprejme v avdijenci Hugo Stinnesa, nemškega magnata, da se razgovorita glede položaja. To prošnjo pa je Poincare odklonil z izjavno, da ne bi imela takša konferenca nobenega haska. Namignil pa je, da bo pripravljen govoriti s Stinnesom in drugimi nemškimi industrijali po zasedenju Ruhr okraja.

Francija boila s svojo akcijo v Ruhr okraju le tak odalek,

da dokaze Nemčiji, da misli resno, — se jo glasilo danes v oficijelnih krogih.

MLADA PRICA PROTI KU KLUX KLANCEM

Trinajstletna deklica je včeraj nastopila kot priča v preiskavi glede umorov, katere so izvršili Ku Klux Klanci.

Bastrop, La., 9. januarja.

Thelma Dade, trinajstletna nečakinja F. Watt Daniela, katerega so obenem s Thomas Richardom mučili in nato umorili zakrinkani možje predstavljajoči tolpo petnajstih do pet in dvajsetih, je med nekako dueat pričami, katero je poklicala država, da pričaj danes pri javnem zasišanju glede krvavega dogodka v Mer Rouge.

Thelma je bila priča odvedenja petih mož na cesti proti Mer Rouge izven Bastropja in dva tedna, Daniel in Richards, sta bili pozneje umorjeni.

J. L. Daniel, oče umorjenega Daniela, ki je bil tudi med zajetimi, je pričal, da je čul svojo unukino klicati: O, strie, Watt, strie Watt! — ko je sedel zvezan ter z obvezanimi očmi poleg ceste ter izvedel na ta način, da so maskirani prijeli tudi njegovega sina. Bil je prevezet od terorja, ki je razmišljal o možni usodi svojega sina in unukine.

Država upa položiti tekom današnjega zasišanja temelj za uveljavljanje dejstev, tikajočih se odvedenja, zločina, ki je dovedel konečno do bičanja starejšega Danielsa in W. Andrewsja ter do umora Watt Daniela ter Richardsa.

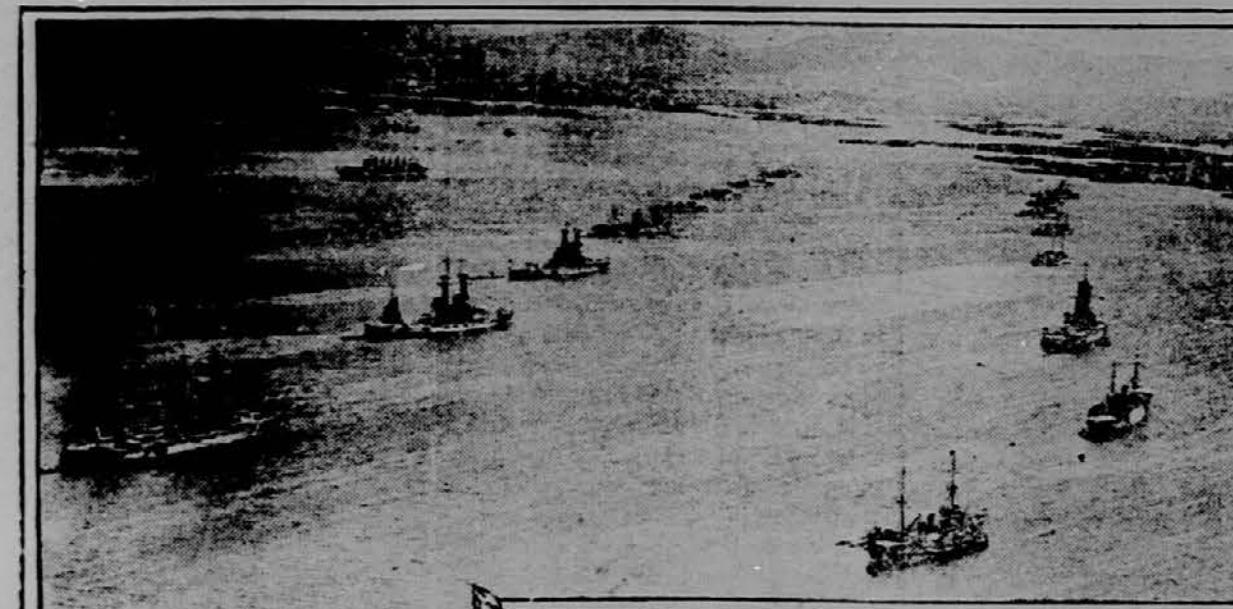
Sidney White, ki je vozil avtomobil, iz katerega so vzel Watt Daniela in Rip Eckels ter dr. Wiley iz Mer Rouge, ki sta se vozila v isti kari, so med pričami, ki so bile pozvane danes. Izpršani bodo glede vseh posameznosti odvedenja.

sporazum s Francijo, pa je zada la Francije sama udarec in njen vpliv izgublja na moči.

Če bo Poincare izvedel svoj načrt glede Ruhr okraja, bo s tem igral v roke militaristov na eni strani nemškega življivanja ter v roke komunistov na drugi strani. Republikanski boj v Nemčiji, ki se je vršil zadnja štiri leta, je bil udarec, ki bo mogoče uspehl.

Drugi strani, republikanske in liberalnemu duhu v Nemčiji, ki je vedno skušala najti

SESTANEK AMERIŠKEGA BRODOVJA PRI PANAMI.

PET DEZERTERJEV USTRELJENIH NA IRSKEM

MRS. THOMPSON JE BILA OBŠENA V LONDONU

Pet ubežnikov iz armade proste države so ustrelili v Dublinu, potem ko so jih ujeli boreče se na stran ustavev.

Dublin, Irska, 9. januarja. — Včeraj je bilo ustreljenih v Dublinu na povelje vlade proste države pet vojakov, ki so bili spoznani krivim dezerev iz artilerie.

Dva izmed ustreljenih sta bila korporala, trije pa navadni vojaki.

Thelma je bila priča odvedenja petih mož na cesti proti Mer Rouge izven Bastropja in dva tedna,

Daniel in Richards, sta bili pozneje umorjeni.

J. L. Daniel, oče umorjenega Daniela, ki je bil tudi med zajetimi, je pričal, da je čul svojo unukino klicati: O, strie, Watt, strie Watt! — ko je sedel zvezan ter z obvezanimi očmi poleg ceste ter izvedel na ta način, da so maskirani prijeli tudi njegovega sina. Bil je prevezet od terorja, ki je razmišljal o možni usodi svojega sina in unukine.

Država upa položiti tekom današnjega zasišanja temelj za uveljavljanje dejstev, tikajočih se odvedenja, zločina, ki je dovedel konečno do bičanja starejšega Danielsa in W. Andrewsja ter do umora Watt Daniela ter Richardsa.

Sidney White, ki je vozil avtomobil, iz katerega so vzel Watt Daniela in Rip Eckels ter dr. Wiley iz Mer Rouge, ki sta se vozila v isti kari, so med pričami, ki so bile pozvane danes. Izpršani bodo glede vseh posameznosti odvedenja.

sporazum s Francijo, pa je zada la Francije sama udarec in njen vpliv izgublja na moči.

Če bo Poincare izvedel svoj načrt glede Ruhr okraja, bo s tem igral v roke militaristov na eni strani nemškega življivanja ter v roke komunistov na drugi strani. Republikanski boj v Nemčiji, ki se je vršil zadnja štiri leta, je bil udarec, ki bo mogoče uspehl.

Drugi strani, republikanske in liberalnemu duhu v Nemčiji, ki je vedno skušala najti

ZAVEZNICI SKUŠAJO POMIRITI TURKE

Izjavili so, da ni njih namen tiranizirati. — Riza Nur je potolažil. — V Turčijo so baje prišla angleška ojačanja. — Angleške čete bodo ostale v Carigradu, dokler ne bo sklenjen mir. — Vest o separatnem dogovoru ni resnična.

Lausanne, Švica, 8. januarja. — Ko bo sestavljen zavezniški načrt glede lausanske pogodbe, ga ne bodo predložili zavezniški Turkom ter rekli: "Ali ga hočete podpisati? Da ali ne?" To so pojasnili danes zavezniški predstavitelji pri razpravi glede dokumenta, katerega izdelujejo izvedeni.

Precej skrivnosti obdaja ta dokument in pričelo je krožiti poročilo, da ga bodo predložili zavezniški Turkom v par dneh v obliki ultimata. To poročilo je precej razburilo Turke ter jih napravilo bolj odpornim kot pa so v resničnosti želeli biti.

Isto poročilo je napotilo Riza Nurje, da je v različnih izbruhih na straten način branil interese svoje dežele, kajti Riza Nur predstavlja najbolj šovinistično mnogino nove angorske narodne skupščine.

Zavezniški izjavljajo, da bodo dovolili prosto razpravo glede točk, ki so še vedno sporne, na sejah pošne komisije, da pa je poteklo teliko časa tekom debat v podkomisijah, da je potreben poseben delo ter predložiti dokument v tako popolni obliki kot le mogoče.

Ta zagotovila, ki so takoj olajšala napetost, so najbrž napotila Rizo Nurje, da je sprejem danes bolj spravljivo stališče glede vprašanja mednarodnega nadzorstva turških sanitarnih oddelkov. Mednarodni svet je dosejal nadzoroval zdravstvene razmere v turških pristaniščih, posebno glede karantine.

Riza Nur je izjavil, da nočje njegova dežela več tega, kar je Turčija v polni meri zmožna opravljati svoje lastne sanitarne regulacije, vendar pa je sprejemel princip napravo mednarodne komisije, kateri bi načeloval turški predsednik in katera naj bi nadzorovala sanitarne regulacije Dardanel in Bosfora.

Negotovost, če bo konferenca glede Bližnjega izcka uspel ali ne, povzroča stalno seljenje Grkov. Armencev in drugih iz Carigrada, soglasno s poročili, kateri so dobili zavezniški.

Ceprav je resnično, da je general Harrington pripravljen umskiniti angleške čete spriči bližajočega se miru, je bila Associated Press vendar informirana, da bodo ostale angleške čete v Carigradu, dokler ne bo mir dejanski naveden.

London, Anglija, 9. januarja. — Mrs. Edith Thompson je bila obšena danes zjutraj v Holloway jetnišnici radi sondeležbe pri umoru njenega moža dne 4. oktobra preteklega leta. Bila je prva ženska, ki je bila usmrrena v Angliji v teku zadnjih trideset let.

Obesili so jo, ker se je udeležila umora svojega moža. Njen ljubimec je bil obšen ob skorici istem času.

London, Anglija, 9. januarja. — Mrs. Edith Thompson je bila obšena danes zjutraj v Holloway jetnišnici radi sondeležbe pri umoru njenega moža. Mati Bywaters je izjavil, da je po povzročil tem njenega smrti.

Zagovornik Mrs. Thompson je vprizoril zadnji dramatični poskus, da reši njeno življenje, ko je pohotel preko Anglije z vlakom in avtomobilom na dom ministra za notranje zadeve, da predloži novokaze, kot jih je imenoval on.

Ti dokazi obstajajo baje iz priznanja Fredericka Bywatersa, njene mladega ljubimca, ki je na prigovaranju ženske izvršil pravi umor. Glasi se, da je Bywaters, ko je čul, da bo Mrs. Thompson obšena, prisegel, da ni ona krvina, in da ni vedela, da bo on zavodil njenega moža. Mati Bywatersa, kateri je sin baje to priznal, pa zanikuje tovest. (O predzgodovini tragedije, ki se je zaključila danes, bomo poročali v eni prihodnjih številki.)

Soglasno z obvestilom glavnega stanja so najbrž dezertirali iz svojih vrst tekom boja. Imeli so pri sebi orožje in municio, ko so bili ujeti.

To je prvi slučaj, da so bili člane narodne armade usmrčeni iz kateregakoli vzroka.

AMERIŠKE ČETE BODO OSTALE OB RENU.

Washington, D. C., 9. jan. — Administracija predsednika Hardinga bo za enkrat pustila ameriške čete ob Renu, neglede na rezolucijo senatorja Reedca, ki je bila sprejeta v senatu in ki zahteva umaknitev čet. Tako se je izvedelo danes tukaj z autoritativne strani. Vlada Združenih držav noče umakniti čet vspričo okoljčin, ki bi lahko vzbudile mnenje, da se je postavila Amerika v evropskem sporu na to ali ono stran. Tako se je glasilo danes v državnem departmaju.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršuje zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Vendar se bje zadevne zadeve:

Jugoslavija:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in Jadranška banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač na hitro izplačilo najugodnejše.

300 K = D. 75 = \$ 1.05 1,000 K = D. 250 = \$ 3.20
400 K = D. 100 = \$ 1.40

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

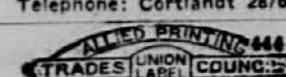
Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	za pol leta	\$15.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Doplji bres podpisa in osebnosti se ne pribujejo. Denar naj se blagovoli po vijiji po Money Order. Pri spremembi kraja naravnika, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznam, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676

DIVJANJE KU KLUX KLANCEV

Iz Louisiane prihajajo poročila, katerim bi človek skoraj ne vrijet.

V bližini majhnega kraja, po imenu Bastrop, so našenljeni in zakrinkani lopovi, najbrž pripadajoči "najboljšim" razredom, zajeli pet mož. Tri so bicali ter pretepli, dva pa so mučili na peklenki način, ju nato umorili ter vrgli trupla v neko v bližini nahajajoče se jezero.

Sedaj se vrši uvodna preiskava, in prišle so na dan stvari, vspriče katerih se ježijo človeku lasje na glavi.

Dva zdravnika, vsegačišča profesorja, sta izpovedala, da so našenljenci najbrž mučili oba umorjenja z nalašč napravljenim mučilnim orodjem, da so jima polomili vse kosti in sicer vsako kost na treh mestih.

Po mnenju dr. Duvala so enemu odrezali pri živem teju spolovila.

Oba sta umrla po strašni mukali vsled izgube krvi in živnega pretresa ali šoka.

Ostali bičani, katere so našenljenci izpustili, so tudi pričali, da so bili najbrž Ku Klux Klanci na delu. Pozitivno tega, seveda niso hoteli izjaviti, ker se povsem natančno boje terroristične osvete te tajne organizacije.

Podrobnejše poročilo o obravnavi bomo jutri objavili. Sedaj pa se pojavlja vprašanje.

V katerim času živimo? V Srednjem veku, na Španskem, ko je divjal tam ponoreli kutar Torquemada, ki je mučil in sežigal na grmadah Mavrov. Žide in razne "krivo vere", ali pa živimo v dvajsetem stoletju, v prosvitljeni, napredni in svobodni Ameriki, ki tako rada povdara, da je voditeljica sveta v vseh stvareh napredka in civilizacije?

Ali je res mogoče, pojmljivo, da je v tej deželi svobodo in bratstva taka zločinska tajna organizacija?

Ali je res mogoče, da se nikdo ne zgane, niti zvezne, niti državne oblasti, da bi strl glavo te kače, ki se je zaredila v nedrijih beginje prostosti?

Sempataj se vprizori kak slaboten poskus, da se pride stvari na dno. O tem nam priča kongresna preiskava, tekomp, katere je nastopil tudi vrhovni "copernik" ter s krokodilskimi solzami v očeh izjavil, da je njegova organizacija čista kot solnce in da nima nobenega drugega namena kot zavarovati stodostotno protestantsko amerikanstvo, čeprav zagotavlja ustava Združenih držav vsem prostosti vere in naziranju, brez ozira na izvor ali pleme.

Vsem je še v živem spominu, kako je potekla ta preiskava. Izginila je v pesek, kot izgine vrelč v puščavi Arizone.

Tudi državne oblasti v južnih državah so se več kot enkrat zanimali za to stvar, a nikdar niso ukrenile ničesar pozitivnega, odločnega.

Histerija Ku Klux Klansta se je razpasla tudi že po zapadnih državah ter se pripravlja sedaj, da zavaruje iztočne države.

Narod, takozvani zavedni ameriški narod, pa molči, prav kot je molčal v času, ko mu je par fanatikov vsiljilo prohibicijo. Mirno trpi, da maskirani zločinci, — kajti nič drugega niso, — odvajajo ljudi, jih pretepojajo, bičajo ali more, ker slučajno niso po okusu tajne organizacije.

Boj Ku Klux Klancev se obrača proti črnem, Židom in katolikom, in ta program je v direktnem nasprotju z ustavo Združenih držav.

Kako je mogla dobiti ta tajna organizacija čarter v različnih državah, je oganka, ki presega našo razsodno moč. In ravno raditev, ker izjavljajo Ku Klux Klanci, da imajo čarter in vsled tega tudi dovoljenje, da poslujejo, so tako predzrni, nestrpni in rovarski.

Gorje naroču, koječa usode vodijo tajne organizacije.

D opis.

St. Joseph, Valley, Wash.

Veselo in srečno novo leto želim vsem, čeravno bo že bolj pozno.

Sneg nam je zapadel koncem novembra. Sredi decembra smo imeli hlad mraz. V topomeru je padalo živo srebro skoraj več kot teden dni od 8 do 32 stopinj. Tako da se ne pomni v tem času zime. Okrog Božiča smo pa imeli južno deževno vremę, da je sneg precej pobralo. No, po pravimo: Sneg nam bo že že zapadel, saj je še skoro 3 meseca zima.

Mrs. Andrew Kershner je zelo nevarno obolela, a sedaj se ji je obrnilo na boljše. Želimo ji zdravja, ker ima šele polletnega sinka, ki je sedaj v oskrbi pri družini Tony Erbežnik.

Mr. Barnie Peternell, sin našega staroste Andrew Peterella, ki je 22. novembra obhajal 80letnico svojega rojstva, je bolan že kake 4 tedne. Zdravje se mu le počasi vrača na boljše.

Pozdrav vsem bralecem in bralnim listu Glas Naroda. Mrs. Marie Omeje, doma v vasi Mewkuš, fara Zg. Gorj pri Bledu.

Iz Slovenije.

Pod voz je padel.

Andr. Trtnik, posestnik iz Dvora, je peljal težko naložen voz s steljo domov. Na ovinku se mu je voz prekucenil in ga pod se pokopal. Trtnik je zadobil več poškodb ter si zlomil desno nogo.

Zborovanje v korist mariborske mladine.

V Mariboru se je vršil ustanovni občni zbor Državna za podprtje revne ljudstva in meščansko-šolske mladine. Sesamek, ki je bil lepo obiskan s strani učiteljstva ter zastopnikov uradov, karistratov in korporacij in starcev, je vodila in otvorila z izpodbudnjicim govorom ravnateljica gospa Stupeca. Poudarjala je, da kljub temu, da je vse začeli bati celo za svoja lastna posestva. In to kljub temu, da so se že opetovali izkazale vse take preroke madžarskih demagogov kot lažne in v dasi kljub vsem nihovim napovedim, se vedno niso mogli priti madžarski magnatje do sreče.

Naj bo povedano tem inadžarskim hujškačem enkrat za vselej. Kavave žrtve je doprinasel naš narod svojo svobodo in skravo glavo bo plačal vsakodnevič, da bi nam iztrgal sadove.

Sloveni sicer Slovenici dobrošrni nared, toda ne tako, da bi zanemarjali interese svoje svobode. Dovolj pa smo tudi močni, da kaznujemo vsakogar, ki se do takmici naših narodnih interesov.

Naj pa pazijo madžarski magnatje in njih hlapci, da jih sploh ne izvedemo in dežele. Če smo bili danes popustljivi, ker vsled dela s konsolidacijo države nismo imeli časa, da se bavimo z vsakim hujškačem, potem bomo kasneje dovršili obračun z vsemi, ki so proti nam. Kar še ni storjeno, ni pozabljeno, kajti tudi naši minni meljevi počasi, a sigurno. To je izkušila avstro-ogrška monarhija. Te besede veljajo tudi za bivšo grofico Ernestino Baththiányi na Pojheneih.

Bivša grofica, ker v Jugoslaviji ne poznamo prav nobenih grofov, katere smo vse vrgli v straro šaro. Ernestina Baththiányi je prevzela od nekdaj uloga strašila, ki je napovedovala vsak hip konec agrarne reforme. Njenim napovedom se sicer sneje vse, toda čas je da se te hujškarje nehajo. Poštevamo pa zategadelj, ker ima tudi zastopstvo za posestvo pobeglega Bele Baththiányija, vsled česar ima vseeno vpliv na ljudstvo. Pri tej priliki bodi povedano na našov sekcije za sekvester v Ljubljani, da zahtevamo z vso odločnostjo, da bo dosedanjši sekvester Klimek takoj odpoklican. Ljudi, ki trobijo v vog vseposestnikov in sicer takih, ki so notorično med protidržavnimi elementi, absolutno ne trpimo na meji. Izvajali bomo vse posledice, če se to ne zgodi. Tudi v Mariboru so v marsikaterem uradu razmire slabe. Toda da bi se moglo to trpeti, da ima Ernestina Baththiányi med temi krogovi dobraskombo, pa je nezaslišano. Tiste informatorje in skrivne prijatelje naših narodnih nasprotnikov bodo pa zgrabili enkrat s trdo roko. Samo kot kronisti moramo se zabeležiti, da je seveda tudi podaneč župnik Klekl na strani Ernestine Baththiányi. Zagotavljamo, da bomo še dosti posvetili v Avgjeve hleva, ki so v Prekmurju in na tudi v Mariboru.

S transportom bivših vjetnikov iz Rusije

je prispel v Maribor tudi 13letni poljski deček Vladislav Izmanowski, ki se je vtihotapl v transport v Varšavi. Deček trdi, da so mu boljševiki ubili starš in da sedaj nima nikogar, ki bi skrbel za njim. Zato se je na slepo srčno podal v svet. Dečka so oddali Zaščitni dečki, dokler se ne ugotovi njegova domovinska občina.

Mariborski vlomlci na delu.

V Mariboru v zadnjem času ne

mine nedelje, da bi ne zaznamovali kakega vloma ali roparskega napada. Neko nedeljo je bilo zopet vlomljeno v pisarno odvetnika.

Na prvi strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na drugi strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na tretji strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na četrti strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na peti strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na šesti strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na sedmi strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na osmici strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na devetki strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na deseti strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na jedvaj deseti strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Clovek je vesel, da taka kaj tak.

Na zadnjem strani je rečeno, da ni nobene predpisane vstopnine.

Zanešeni.

Milan Pugelj.

Aksultantu se je pri zadnji besedi zateleto. Sedel je, tičal črnoobrobljeni robec na usta in kašjal. Predsednik je pokazal z dolgim svinčnikom na obtoženca in ga opozoril skozi nos, naj govorí sam očisto resnice. Obtoženec je vstal in prilepel.

Pozno v noč sem sedel sam v stranski izbi manjše gostilne. Čakal sem na natakarico. In ko tako sam sedim in prerivam po mizi posodo gorkega piva, prileze izpod belega prta sosednje mize visok, mlad človek, ves umazan, razmrašen, brez kravate, brez manšet in se mi naivno smehlja. Nenkrat kinkne z glavo enkrat, dvakrat, trikrat. Pomežnjke mi, dvigne raztrgan čevelj in pomiga z rjavim blatnim palcem, ki je gladil iz usna.

Da si mi zdrav, spoštovani palec, pravi! Koliko je že tega, o koliko, kar se nisva videla! Ali vidim, da ne trpiš na sebi spon in ljubiš svobodo kakor tvoj oče Janez Piškar. Veseli se luči.

Začel se je smejeti pridruženo in sunkoma. Bilo je, kakor bi hukala neznana ptica z bohnajočim enoličnim glasom. Premislil sem si. Taktat sem bil v mestu še neznan. Niti umetniških krogov nisem poznal. Bilo bi mi ljubše, da bi se ne bil nikoli seznanil z njimi. Iz ust bi rad pljunil spomin nanje. Janez Piškarja sem poznal po imenu. Pisal je neke ciplene pesmi, sirove novele in jasne osebne kritike.

To rejt i si, sem rekel in mu povedal svoje ime. Bil je izredno pijan. Dopoldne je dobil nekaj nekaj denarja in do večera je vse zapil. Obraz je imel izmučen, trpeč in bolno zaripljen. Da je bil tak kakor sveti Jernej, ko so mu potegnili kožo s telesa. Ko je bil v mraku sam, si je pripraval posteljo. Poravnal je na mizi prt, potegnil globočjo k tlu oba konca, obrnjena po sobi, razvrstil pravilno vse stole in zlezle mednje pod mizo. Spal je od mraka pa do enajste ure ponoci. Motil ga ni nihce.

Ozlovolil se je nenadoma. Ozrl se je šrčče okoli sebe, nabral ustne v šobo in udaril s pestjo po mizi. Pričel je govoriti skozi nos in zatezati naglašene samoglasnike.

Ali ste vi Evropejec, gospod?

Gotovo! Zakaj vprašate?

Zdelo se mi je, da ste prebivalce mirele Sibirije, ko ste tako dolgočasni.

Do zdaj je govoril počasi, a zdaj naenkrat hitro in krijejoč.

Zakaj pa me ne kratkočasite, zakaj me pa ne povabite k mizi, če niste Samojedec?

Ko je sedel primeni, je povedal tisoč, zamišljeno skozi nos:

Vsako bitje najde svojo kljukico, na katero se obesi. Samo enkrat pa je živel tak mladič, ki je trpel rajši lakoto kakor ljubezen. In ko je prišla neko noč k njemu mlada dekleca, se je prebudil in prekrizal in poklical na pomoč Boga in vse svetnike. Prišli so takoj, in Bog je vzel dekleco med kolena ter jo tako pretepel, da se ji še danes pozna.

Po kratkem molku je pokazal z roko, kakor bi se nama nasproti razmarnila stena in bi videla v čudovito daljo, in rekel skozi nos zavlečeno, nežno: Glejte daljavo, glejte srebrno cesto, po njej pa prihaja moja nevestica kraguljčkom za vratom. Ali ne slišite, kako zvončiklja? In nato je vsekak važno: Povejte mi nekaj o ljudem, ki žive na Marsu.

Državni pravnik, prileten suhec, je udaril po mizi in rekel:

Ta komponira novele. Prekinite ga, gospod predsednik!

Pri meni je vse novela. Tudi moje življenje je novela. Boste videli!

Ne tratite časa! je vzkljuknil delni predsednik. Povejte le tisto, kar spada k stvari!

O tem človeku vam moram reči še par besed. Kdo bi me drugače prav razumel? Vidite, ta moj znance je zlezek opoldne na kandelaber ter metal na policosko kostanje. Juri lastnik se lesli.

(Konec prihodnjih.)

Več kot delo enega dne

napravi uspeh
v produkciji Bordenovega
Grade 'A' Mleka.

Leta pionirskega dela in leta nadzorovanja Vam omogočijo ta kakovostni izdelek.

BORDEN'S
Farm Products Co., Inc.
Franklin 1423

Boljši in lepsi spol.

Pravijo, da je moški spol boljši in da je ženski spol lepsi. Henrich Plecher pa piše:

Ne! Lepota je ravno tako relativen, od preosejevalec odvisen pojem, kakor tisoč drugih. V vprašanju, kdo je lepsi, moški ali ženski spol, nismo objektivni. Ako pa bi vprašali kakega slona za njegovo mnenje, bi se bržas izrekel za moški spol. Tako bi sodil moški in ženski slon. Objektivno resnično je, da narava uporablja več za zunanjost, telesno opremo nego opremo žensk. — Griva levova, rogove jelenova, perje pavova, živejše barve pri večini moških metuljev, greben in rep petelinov in sploh toliko lepih zunanjosti, ki jih imajo moške živali, dokazujejo, da je narava moškemu spolu posebno naklonjena. Tudi brke in brada moškega spola spadajo brez dvoma k lepotam narave. Čekani sloveni, divjeva mrjasca in nilskega konja, kleše rogačevev in drugo orožje, ki ga ženske živali nimajo, kažejo zopet, da možje niso le lepsi, nego tudi močnejši. Kar je lepsi in močnejši, pa je tudi boljši.

Pa tudi duša je različna med spoloma. Za moško bitje so značili pogum, prisotnost duha, odločnost, moč volje, sugestivnost in urnost v ukrepih. Nasprotno pa je treba priznavati, da imajo ženske več zmisla za lepoto, dobro, pravičnost, za spoznavanje duševnosti, da so njihove slutnje utemeljene, da imajo čut za moralno in takt ter da si vobče lažje zapomnijo številke in dogodke. Ženska je etično višja od moža. Toda ogromna večina plodnih idej je izšla iz moških možganov. To je morda posledica tisočletnega šolanja moškega duha, medtem ko je bila ženska iz šol izključena.

Bržas imajo najbolj prav oni, ki smatrajo vsako bitje za zvezmoških in ženskih enot in lastnosti. Ženskemu značaju ni prijeten boj ter ji je v poseben užitek kadar je poražena. Biti premagana in končno odnehati, spada v žensko bistvo. Mož se bori in ustvarja, ženska ohranja, množi in uporablja. Za obe poklicke je treba duha in sreca. Kultura pa je tem večja, čim bolj je oddaljena od nature. Človeštvo sta zato oba spola, enako važna, enako dobra in enako lepa.

Napitnina.

Angleški kraljci Viktorij je pisal vracek, naj mu vendar poleže kako malo "napitnino", nima nič denarja. Stara mati sede in mu napiše lepo pismo, polno dobrih naukov, kako naj bo varčen in da ona nima toliko denarja. Čez par dni dobi kraljica odgovor:

Ljuba stara mati! Tvoje dobro pisemce prejel. Hvala za nake. Nikar ne misli, da sem hudi. Šel sem k nekemu gospodu, ki nabiha pisma visokih oseb, posebno se mi je dopadla vsebina, in dal mi je pismo štiri funte in petnajst šilingov. Hvala lepa za to napitnino.

Indijanec Šokum Džin.

Komu je znano to ime? In vendar je Šokum prvi odkril zlate poljane ob reki Klondike v Alaski. Navadno imenujejo Carnacka kot prvega odkritelja, a to ni natanko; pač pa je bil zraven, začeno je imel sestro Šokuma. Avgusta leta 1896. se je mudil Carnack s svojima dvema svakoma v Alaski, ob "Reki kunciev". Nekoga včeraj se odstrani Šokum iz taborišča, šel je ribe loviti v bližnjo reko. Zapazil je, da ima pesek reke izredno množine zlata v sebi; to je bil začetek. Reko kunciev so prekrstili v Bonanča reko, kar pomeni toliko kot nahajališče ali skladishe dragih kovin.

Potovalna družba je ostala kar tam in začela nabirati zlato. Ni dolgo trajalo, in Šokum ga je imel več stotov. postal je najboljegji Indijanec cele Severne Amerike, kmalu je bil njegovome znano po vsej Uniji in Kanadi. V Alasko se je vtil cel tok zlatokopov: mnogobrojne čete so drle tja, vsak je hotel čez noč obogateti. — Primerjaj Kalifornijo ali pa Avstralijo, kjer so ušli celo policiisti iz službe, tako da so ostala avstralska mesta brez vsake straže.

Carnack, njegov žena, Šokum Jim in drugi Indijanec Cultus Carlio so imeli sedaj dosti in so se napotili z nabranim bogastvom v mesto Seattle. Prvič v življenju sta videla Indijanca mesto je bil velik, povsod so zjivali vanju kot v odkritelja zlata ob reki Klondike. Zato je napravil to mesto največjim velikanskim vrtom. Spoznala sta tudi vrednost zlata, kupila sta vse, ne oziraje se na visokostcene, oblike, meso, žganje, sladkarije itd. Čim bolj sta kupovala, tem večje veselje sta imela v pravljjanju. Slednjič sta dobesedno metalo s polnimi rokami denar z okna prvega hotela v Seattlu. Šokum je vsakega obiskovalca po knežje pogostil, in teh ni manjkal.

A zakladi so začeli giniti, s čisto majhnim zneskom je odšel v svojo domovino. Zadnja leta je pa tako ubožal, da je moral skof Mompas skrbeti za njega, sicer bi bi zašel v največjo bedo. Ne vemo, če mu je sploh kdaj hvaljezen: odkritje zlata, kajti tako bogastvo navadno ne primaše sreče.

ČETE STRAŽIJO GROB MORARJA.

New York, 6. januarja. — Redne čete Združenih držav so opravljale v pretekli noči službo na Narodnem pokopališču na Cypress Hills, da preprečijo vandalske čine nad grobom mornarja James Jonesa, v kojega krsti se baje nahajajo ruske kronski dragocenosti, ki so bile vhotapljene v deželo na ta način. Tihotapec ni mogel odstraniti teh draguljev, predno so truplo mornarja pokopali.

Polkovnik Edwin Wagner, polveljnik fortu Hamilton, ki je poslal tri navadne vojake, dva podčastnika in enega poročnika na pokopališče, ni hotel priznati, da ima njegova akcija kak stik s povestjo o ruskih kronskega zakladih.

Rekel je, da je nastopil enostavno na temelju povelj, katera je dobil od brigadnega generala Bullarda, ki mu je naročil, naj odpovišče oddelek na pokopališče, kjer naj se javi poročniku Buschmannu, superintendentu, za stražno službo. Možje bodo ostali na pokopališču, dokler ne bodo odpravljeni.

Dve deset.

Hči lorda Macclesfielda, žena grofa Haddingtona, se je včasih malo bolj čudno oblikoval. Nekoč je prišla v znamento prodajalno šopuh Howell in James; slišala je slučajno, kako so si mimočodo načavljene, predno so plačali svoj dohodinski davek in sicer radiča, ker je jedel danes oštirje. Ravno je prišel jesti, ko je zadel na neki trd predmet ter načel biser. Preiskal je oštiroga ter načel drugi in tretji biser. Še bolj je ogledal stvar ter načel v celem osmeru. Pazi a tvojima dvema očesoma na njenih deset prstov.

Najboljše Cigarete

Oberdankovo truplo.

Tržaški Italijani isčejo Oberdankovo truplo. Pokopan je bil Oberdank baje čisto na tistem ponoči, tako da je vedelo za kraj kjer leži, samo par tujih ljudi. Tržačani pa ne. Po podatkih, dobrijenih v zadnjem času, so Italijani izkopalni v nekem kotu vojaškega pokopališča trupla, o katere sodijo, da utegne biti Oberdankovo. Vrši se sedaj natančna preiskava. Truplo je brez glave.

Govorilo se je svojčas, da je bila glava poslana na Dunaj ali pa mogoče v Gradec, toda drugi trde, da je bila dolgo časa spravljená v prostorih vojaških uradov, pozneje pa pokopana. Laški listi menijo, da so raziskovalci na pravem potu, da se ugotovi identita Oberdankovega trupla. Oberdank postavijo velik spomenik pred vojašnico, ki nosi sedaj njegovo ime in kjer je bil od Avstrijev obesen. Oberdank je bil nezakonski sin Slovencev Oberdankov iz Šempasa blizu Gorice.

AMERIŠKI VETERAN OBSOJEN NA DVA MESECA JEČE.

London, Anglija, 8. januarja. — Neki Walter Benjamin Birs, prejšnji vojak v ameriški armadi, je bil obojen na dva meseca trdega dela in na deportacijo v Združene države, ko bo končal svojo kazeno.

To si ravno želim, — je rekel, ko je bila proglašena obsoja.

Birs je bil obtožen, da je zastal za \$175 v alimentih, katere mora plačevati svoji ženi in da ni registriral pri policiji, ko je izpremenil svoje bivališče, kot zahteva angleška postava glede inozemcev. Bil je v ameriški armadi od 1910 do 1913 ter je prišel leta 1914 v Anglijo.

Njegova žena, ki je povzročila arretacijo, ga je iskala dolgo časa, potem ko jo je bil zapustil. Slučajno je bila srečala v Whitehall in arretacija je sledila.

CELI SVET SE BLIŽA POGIJNU, — PRAVI KARDINAL.

Boston, Mass., 8. januarja. — Kardinal O'Connell je izjavil danes v nekem govoru v katedrali, da drvi celi svet očividno v svojo propast pod vodstvom velikega skupušča, ponosa, prevare ter bedastega in napačnega nacionalizma, ki noče priznati človeškega bratstva vseh ljudi in vseh narodov, ne le v Rusiji, temveč tudi drugam.

Če so bile te napačne teorije komunizma ter napačnega in pretiranega sotijalizma evangelij, katerega so vsliljevali narodu njih voditelji, — je rekel, — ali se moremo potem čuditi, če so se pojavitve povsem logične posledice?

Kardinal O'Connell je trdil, da ne pomenjajo postave ničesar, če ni vere v srečih državljanov te ali one dežele.

Ko izgine vera, — je rekel, — more slediti povsem logično te ena stvar, — bajonet.

PURANI PO 4 CENTE PUNT — LETA 1894.

Iz Pomeroy-a v Ohiju poročajo: — Pred osem in dvajsetimi leti so prodajali tukaj prve po štiri cente punt. Svinjina je stala tri cente in pol. Zajetje bili po deset centov komad ali pa še manj.

MORILNI VAL OGROŽA CIVILIZACIJO.

Berlin, Nemčija, 8. januarja. — Morilni vali od časa do časa ter v rednih presledkih ogrožajo civilizirani svet, — je izjavil Leo Heller, neki nemški izvedenec glede kriminalne prihode v nekem berlinskem listu.

Včasih poteče cel četrlet leta, ne da bi bil izvršen kak umor, a naenkrat, kot da je neka stvar podrla psihološko seč v duhovih kriminalcev, plane na dan brutalnost, ki išče svojih žrtev. Nekje se zavri umor, navidezno povsem slučajno. To pa je signal za sprednje izbruhne po celi deželi, prav kot da je deloval prvi umor kot impulz sugestivne sile na ostale kriminalce, ki so že davno namerali vprizoriti napade. Na to pa se pojavi neustavljiv val, ki buta ob zidovje civilizacije ter daje detektivom mnogo dela.

Izkušnje so naučile nemške oblasti in izvedene, da zasedenje v nekem kotu vojaškega pokopališča trupla, o katere sodijo, da utegne biti Oberdankovo. Vrši se sedaj natančna preiskava. Truplo je brez glave.

Ugotovilo se je, da bi bilo mogoče umore v Berlinu grupirati in da ni bil v presledkih med temi vali vrnjen noben večji zločin.

VABILO.

Vabimo vse Slovence v New Yorku in okolici na predpustno zabavo in igro, katero priredi društvo sv. Franč

